

Alueraporttien yhteenveto

Suhdannenäkymät

Pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana ovat kaikilla tutkimusalueilla saldolukujen¹ mukaan positiivisia (koko maan saldoluku +30). Alueittain tarkasteltuna parhaat suhdannenäkymät ovat Helsingissä ja Pääkaupunkiseudulla (+36) sekä Kanta-Hämeessä ja Keski-Suomessa (+35). Suhdannenäkymät ovat puolestaan heikommat Etelä-Karjalassa (+13) ja Kainuussa (+16) toimivilla pk-yrityksillä. Yleiset suhdannenäkymät ovat parantuneet viime syksyn tilanteeseen verrattuna eniten Keski-Suomessa, Varsinais-Suomessa, Uudellamaalla ja Kanta-Hämeessä. Viime syksystä yleiset suhdannenäkymät ovat heikentyneet eniten Etelä-Karjalassa, Kymenlaaksossa ja Lapissa.

Osatekijöittäin tarkasteltuna suhdannenäkymät ovat lähimmän vuoden kuluttua positiivisia lähes kaikilla alueilla. Tuonnin arvon saldoluku on negatiivinen Kainuussa. Pohjois-Pohjanmaalla ja Kainuussa hieman suurempi osuus pk-yrityksistä odottaa asiakkaiden maksuhäiriöiden vähenevän kuin lisääntyvän. Seuraavaan taulukkoon on koottu yhteenveto suhdannenäkymien saldoluista alueittain.

Taulukko 1: Suhdannenäkymät osatekijöittäin seuraavan vuoden kuluttua (osatekijöittäin korkein saldoluku lihavoitu ja alin saldoluku alleviivattu).

SUHDANNENÄKYMÄT OSATEKIJÖITTÄIN	Liikevaihto	Henkilökunnan määrä	Investointien arvo	Tuotekehitys- panostukset	Viennin arvo	Tuonnin arvo	Tuotanto- kustannukset	Yrityksen kan- nattavuus	Vakavaraisuus	Asiakkaiden maksuhäiriöt
Jakso 1 / 2004										
ALUE										
Helsinki	46	18	10	22	10	13	30	40	38	3
Pääkaupunkiseutu (pl. Hki)	46	19	<u>2</u>	19	9	21	23	37	33	5
Uusimaa	43	14	12	20	9	10	36	30	40	2
Varsinais-Suomi	36	8	9	24	6	12	27	29	33	6
Satakunta	37	16	8	<u>12</u>	6	5	32	33	<u>29</u>	6
Kanta-Häme	47	14	15	18	9	8	39	28	38	3
Päijät-Häme	46	12	8	17	7	4	26	32	33	4
Pirkanmaa	37	13	14	20	12	11	31	33	36	5
Kymenlaakso	37	9	15	22	4	8	23	32	37	5
Etelä-Karjala	<u>24</u>	9	3	23	<u>2</u>	5	30	30	31	1
Etelä-Savo	44	13	9	17	7	7	36	30	<u>29</u>	1
Pohjois-Savo	34	21	17	20	8	4	35	31	36	5
Pohjois-Karjala	39	<u>4</u>	4	17	11	3	40	26	46	6
Keski-Suomi	47	13	14	20	11	8	30	38	47	3
Etelä-Pohjanmaa	36	19	8	18	11	9	<u>19</u>	41	32	2
Pohjanmaa	45	23	14	23	5	10	25	36	38	2
Pohjois-Pohjanmaa	44	19	6	21	4	6	29	30	33	-1
Kainuu	39	9	6	16	4	<u>-2</u>	30	25	43	<u>-2</u>
Lappi	36	11	12	17	11	3	31	<u>14</u>	33	2
KOKO MAA	41	15	10	20	8	10	30	32	36	3

¹ Saldoluku on suhdannekysymysten positiivisista ja negatiivisista vastauksista laskettu prosenttilukujen erotus. (Esimerkiksi: Pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät seuraavan vuoden aikana paranevat 39%, huononevat 9%, saldoluku = + 30%).

Investoinnit

Koko maan osalta pk-yritykset investoivat seuraavan 12 kuukauden aikana eniten koneisiin ja laitteisiin. Seuraavaksi eniten kysytyistä kohteista investoidaan rakennuksiin sekä mainontaan ja markkinointiin. Suhteellisesti eniten koneisiin ja laitteisiin investoivat Pohjois-Savossa ja Kainuussa toimivat pk-yritykset. Rakennuksiin investoidaan suhteellisesti eniten Varsinais-Suomessa ja Kymenlaaksossa. Mainontaan ja markkinointiin investoivat suhteellisesti eniten Pohjois-Savossa ja Kymenlaaksossa toimivat pk-yritykset. Satakunnassa ja Päijät-Hämeessä investoidaan suhteellisesti eniten kansainvälistymiseen.

Pk-yritysten rahoitus

Ulkoista rahoitusta on koko maassa 57 prosentilla pk-yrityksistä. Alueellisesti ulkoista rahoitusta on eniten Pohjois-Savossa, Etelä-Karjalassa ja Etelä-Pohjanmaalla toimivilla pk-yrityksillä. Pk-yritykset käyttävät ulkoisista rahoituslähteistä eniten pankkiluottoja. Suhteellisesti eniten pankkiluottoja on käytössä Etelä-Pohjanmaalla toimivilla pk-yrityksillä. Muuta maata vähemmän pankkiluottoja on käytössä Helsingissä ja Pääkaupunkiseudulla (pl. Helsinki) toimivilla pk-yrityksillä.

Viimeisen vuoden aikana ulkoista rahoitusta on ottanut joka neljäs pk-yritys ja seuraavan 12 kuukauden aikana ulkoista rahoitusta aikoo ottaa joka viides pk-yritys. Suhteellisesti eniten ulkoista rahoitusta viimeisen vuoden aikana ovat ottaneet Etelä-Karjalassa toimivat pk-yritykset. Ulkoista rahoitusta aikovat ottaa seuraavan 12 kuukauden aikana eniten Etelä-Karjalassa ja Etelä-Savossa toimivat pk-yritykset.

Joka kolmannessa pk-yrityksessä on yrittäjä joutunut antamaan omaisuuttaan tai henkilökohtaisia takauksia yrityksen velkojen vakuudeksi. Yrittäjät ovat joutuneet antamaan omaisuuttaan tai henkilökohtaisia takauksia yrityksen velkojen vakuudeksi suhteellisesti vähiten Pääkaupunkiseudulla (pl. Helsinki) ja eniten Pohjois-Karjalassa ja Lapissa.

9 prosenttia pk-yrityksistä arvioi vakuuspulan ja 7 prosenttia epävarmuuden yrityksen tulevaisuudesta olevan yrityksen rahoituksen saatavuuden esteenä tulevaisuudessa. Etelä-Karjalan, Varsinais-Suomen, Helsingin ja Keski-Suomen pk-yritykset arvioivat vakuuspulan jonkin verran muuta maata suuremmaksi esteeksi yrityksen rahoituksen saatavuudelle tulevaisuudessa. Epävarmuuden yrityksen tulevaisuudesta arvioivat Kymenlaakson, Varsinais-Suomen ja Lapin pk-yritykset muuta maata suuremmaksi yrityksen rahoituksen saatavuuden esteeksi tulevaisuudessa.

Pk-yritysten kehittämistarpeet

Koko maan tuloksia tarkasteltaessa pk-yrityksillä on eniten kehittämistarvetta markkinoinnissa ja myynnissä sekä henkilöstön kehittämisessä ja koulutuksessa. Markkinoinnin ja myynnin osalta eniten kehittämistarvetta on Varsinais-Suomessa toimivilla pk-yrityksillä. Henkilöstön kehittämisen osalta eniten kehittämistarvetta on puolestaan Etelä-Karjalan yrityksillä. Muuta maata enemmän kehittämistarvetta on johtamisen osalta Etelä-Savon, rahoituksen talouden ja laskentatoimen osalta Kymenlaakson, tuotannon ja materiaalitöiden, tietotekniikan, tuotekehityksen ja laadun osalta Etelä-Pohjanmaan, yhteistyön/verkottumisen ja alihankinnan osalta Kanta-Hämeen ja ympäristö- ja muiden säädösvaatimusten ottamisen huomioon toiminnassa osalta Lapin pk-yrityksillä.

Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet

Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet liittyvät koko maassa kilpailutilanteeseen ja yleiseen maailman-/suhdannetilanteeseen. Kilpailutilanteeseen liittyvien tekijöiden osalta pahin kehittämisen este on kireä kilpailutilanne.

Rahoitus on kehittämisen pahimpana esteenä 6 prosentilla koko maan pk-yrityksistä. Alueellisesti tarkasteltuna Varsinais-Suomessa, Etelä-Savossa ja Keski-Suomessa toimivat pk-yritykset kokevat rahoituksen jonkin verran pahemmaksi kehittämisen esteeksi kuin koko maan pk-yritykset keskimäärin. Rahoituksen saatavuus on jonkin verran muuta maata pahempi este Pääkaupunkiseudun (pl. Helsinki) ja Kymenlaakson, rahoituksen hinta Pirkanmaan, Etelä-Karjalan ja Etelä-Savon sekä vakuuksien puute Varsinais-Suomen, Satakunnan ja Pohjois-Karjalan pk-yrityksille.

Pk-yritysten työllistämisen esteet

Työllistämisen suurimmiksi esteiksi pk-yritykset kokevat työn sivukulut, kysynnän riittämättömyyden tai epävakaisuuden sekä työvoiman saatavuuden. Työn sivukuluja pitää työllistämisen suurimpana esteenä kolme kymmenestä pk-yrityksestä, jolla on tarve työllistää. Työn sivukulut ovat muuta maata suurempi työllistämisen este Päijät-Hämeessä ja työvoiman saatavuus on Uudellamaalla suurempi työllistämisen este kuin muualla maassa keskimäärin.

Elinkeinoilmasto

Pk-yritykset ovat elinkeinon harjoittamisen näkökulmasta suhteellisen tyytyväisiä oman yrityksensä sijaintialueeseen. Tyytyväisimpiä pk-yritykset ovat asuin ympäristön viihtyisyyteen ja liikenneyhteyksiin. Tyytymättömiä ollaan sijaintikunnan elinkeinopolitiikkaan kokonaisuudessaan, sijaintikunnan ja yrityksen väliseen yhteistyöhön sekä yritykselle sopivan työvoiman saatavuuteen. Kokonaisindeksillä mitattuna sijaintialueeseensa ovat tyytyväisimpiä Helsingissä, Pääkaupunkiseudulla (pl. Helsinki) ja Pirkanmaalla toimivat pk-yritykset. Tyytymättömiä sijaintialueeseensa ovat puolestaan Satakunnassa, Kainuussa ja Lapissa toimivat pk-yritykset.

Pk-yritysten kasvuhakuisuus

Voimakkaasti kasvuhakuisia pk-yrityksiä on suhteellisesti eniten Helsingissä, Pääkaupunkiseudulla (pl. Helsinki) ja Kainuussa. Vastaavasti vähiten voimakkaasti kasvuhakuisia pk-yrityksiä on Varsinais-Suomessa ja Lapissa. Toiminnan loppumista seuraavan vuoden aikana ennakoi prosentti koko maan pk-yrityksistä. Toiminnan loppumista ennakoivia pk-yrityksiä on suhteellisesti eniten Etelä-Karjalassa.

Sukupolvenvaihdokset

Koko maassa joka seitsemännessä pk-yrityksessä on viimeisen viiden vuoden aikana tapahtunut sukupolven- tai omistajanvaihdos. Alueellisesti sukupolvenvaihdoksia on tapahtunut eniten Kymenlaaksossa. Vähiten sukupolvenvaihdoksia on tapahtunut Satakunnassa, Pohjois-Karjalassa ja Keski-Suomessa.

Lähimmän viiden vuoden aikana on sukupolvenvaihdos odotettavissa joka viidennessä pk-yrityksessä. Lapissa, Etelä-Savossa, Kainuussa ja Pohjois-Karjalassa on odotettavissa alueellisesti eniten sukupolvenvaihdoksia lähimmän viiden vuoden aikana.